

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ (Correlation research) โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับการจัดสภาพแวดล้อม ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดกรมส่งเสริม การปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 305 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดกรมส่งเสริม การปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 176 คน และทำการสุ่มอย่างง่าย เนื่องจากครอบคลุมคุณลักษณะทุกอย่างของประชากร มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบจากจำนวนประชากร จำนวน 305 คน จากตารางสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างของ ทาโร ยามานะ (Taro Yamane) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 176 คน

ขั้นที่ 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างแยกเป็นรายอำเภอ ได้จำนวน 16 อำเภอ คำนวณสัดส่วน โดยแบ่งกลุ่มประชากรแต่ละอำเภอ และทำการสุ่มอย่างง่ายเพื่อให้ทราบจำนวน กลุ่มตัวอย่างของแต่ละอำเภอ

ขั้นที่ 3 ใช้วิธีสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับสลากแบบแทนที่ เพื่อคัดเลือกให้เลือกกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 176 คน

ตาราง 1 จำนวนประชากรหัวหน้าสูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น
ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่	อำเภอ	จำนวน
		สูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (คน)
1	เสนา	32
2	บางปะอิน	29
3	พระนครศรีอยุธยา	25
4	บางไทร	26
5	นครหลวง	24
6	วังน้อย	20
7	อุทัย	20
8	บางปะหัน	20
9	บางนาด	19
10	ผักไห่	18
11	ท่าเรือ	17
12	ลادบัวหลวง	15
13	บางซ้าย	13
14	มหาราชน	11
15	ป้านแพrok	8
16	ภาชี	8
รวม		305

ที่มา : จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. 2553 : 18

ตาราง 2 จำนวนครุ่มตัวอย่างหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น
ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่	อำเภอ	หัวหน้า
		ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (คน)
1	บางปะอิน	29
2	พระนครศรีอยุธยา	25
3	วังน้อย	21
4	บางบาล	19
5	ผักไห่	18
6	ท่าเรือ	17
7	ลพบุรี	15
8	บางซ้าย	13
9	มหาratio	11
10	บ้านแพرك	8
	รวม	176

ที่มา : จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. 2553 : 18

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับการจัดสภาพแวดล้อมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลเป็นแบบตรวจสอบรายการ มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบเลือกตอบ (Check-list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการสูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับ การบริหารงานวิชาการสูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 4 ด้าน จำนวน 30 ข้อ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

5 คะแนน หมายถึง	หัวหน้าสูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการปฏิบัติมากที่สุด หรือร้อยละ 81 - 100
4 คะแนน หมายถึง	หัวหน้าสูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการปฏิบัติมาก หรือร้อยละ 61 - 80
3 คะแนน หมายถึง	หัวหน้าสูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการบริหารปานกลาง หรือร้อยละ 41 - 60
2 คะแนน หมายถึง	หัวหน้าสูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการปฏิบัติน้อย หรือร้อยละ 21 - 40
1 คะแนน หมายถึง	หัวหน้าสูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการปฏิบัติน้อยที่สุด หรือร้อยละ 1 - 20

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับ การจัดสภาพแวดล้อมสูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วย คำถามเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมสูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 3 ด้าน จำนวน 20 ข้อ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) จำนวน 20 ข้อ ประยุกต์ตามแนวทางของลิเคริท และได้กำหนดค่าของคะแนนของช่วงหนักเป็น 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

5 คะแนน หมายถึง	หัวหน้าสูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการปฏิบัติมากที่สุด หรือร้อยละ 81 - 100
4 คะแนน หมายถึง	หัวหน้าสูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการปฏิบัติมาก หรือร้อยละ 61 - 80
3 คะแนน หมายถึง	หัวหน้าสูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการบริหารปานกลาง หรือร้อยละ 41 - 60
2 คะแนน หมายถึง	หัวหน้าสูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการปฏิบัติน้อย หรือร้อยละ 21 - 40

1 คะแนน หมายถึง หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการปฏิบัติน้อยที่สุด
หรือร้อยละ 1 - 20

2. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือในการวิจัย มีขั้นตอนการสร้าง และตรวจสอบคุณภาพ เครื่องมือดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาเอกสาร รายงานการวิจัย แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำผลที่ได้มาใช้กำหนดกรอบแนวคิด กำหนดนิยามศัพท์ โครงสร้างของตัวแปรที่ต้องการวัด และเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

ขั้นที่ 2 สร้างแบบสอบถาม ตามกรอบแนวคิดที่ได้ เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับการบริหารงาน วิชาการ กับการจัดสภาพแวดล้อมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ให้ครอบคลุมเนื้อหา เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นที่ 3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจ สอบ ความครอบคลุมของข้อคำถาม ความเหมาะสมของปริมาณคำถาม ความชัดเจนของภาษา และ รูปแบบของแบบสอบถาม แล้วนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

ขั้นที่ 4 นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ด้านความ ตรงใจนื้อหา (Content validity) จำนวน 7 ท่าน(รายละเอียดในภาคผนวก ก) โดยมีคุณสมบัติดังนี้

4.1 มีวุฒิปริญญาเอกหรือโท ในสาขาวิชาการบริหารการศึกษา หรือสาขาที่เกี่ยวข้องกับ การศึกษา

4.2 มีประสบการณ์ในการบริหารการศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่า 10 ปี หรือเป็นผู้มี ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ขั้นที่ 5 คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง ตั้งแต่ .50 ขึ้นไป ซึ่งพบว่า แบบสอบถามทุกข้อมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 และนำมาปรับปรุงข้อคำถามตามที่ผู้เชี่ยวชาญ เสนอแนะ

ขั้นที่ 6 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับหัวหน้า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ โดยการตรวจสอบ ความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธี สัมประสิทธิ์เฉลี่ฟายองกรอนบัค ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .9408 (พวงรัตน์ พวีรัตน์. 2540 : 132–133)

ขั้นที่ 7 นำผลการวิเคราะห์มาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไข และจัดทำเป็นแบบสอบถาม ฉบับสมบูรณ์พร้อมนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง (รายละเอียดในภาคผนวก ข)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

1. ขอหนังสือนำส่งแบบสอบถามจากสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา เพื่อติดต่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัด พระนครศรีอยุธยา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. ส่งแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง และทางไปรษณีย์
3. ติดต่อประสานงานกับหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างฯ ได้แบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน ทั้งสิ้น 176 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามที่เก็บข้อมูลทั้งหมด
4. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจความสมบูรณ์ และดำเนินการลงทะเบียน (Coding) เพื่อเตรียมสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการวิจัยครั้นนี้ แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน คือ การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นและการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบคำถามวิจัย ซึ่งมีวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลและวิธีการทางสถิติดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น
สำหรับการวิเคราะห์ในส่วนนี้ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติบรรยาย (Descriptive statistics) ได้แก่ค่าความถี่ ร้อยละ เพื่อข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง
2. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบปัญหาวิจัยตามวัตถุประสงค์ โดยใช้โปรแกรม สำเร็จรูป 2.1 วิเคราะห์ระดับการบริหารงานวิชาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การแปลความหมายของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้นนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ของการแปลผลคะแนนระดับการบริหารงานวิชาการ ของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่คำนวนได้ (ประคง กรณสูตร. 2535 : 72) มีรายละเอียดดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง	ระดับการปฏิบัติการบริหารงานวิชาการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง	ระดับการปฏิบัติการบริหารงานวิชาการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง	ระดับการปฏิบัติการบริหารงานวิชาการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง	ระดับการปฏิบัติการบริหารงานวิชาการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง	ระดับการปฏิบัติการบริหารงานวิชาการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.2 วิเคราะห์ระดับการจัดสภาพแวดล้อมของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยใช้สถิติพื้นฐานได้แก่ ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกณฑ์การแปลผลการให้คะแนนการจัดสภาพแวดล้อม ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การแปลผลจากคะแนนที่คำนวณได้ (ประคง บรรณสูตร. 2535 : 72) มีรายละเอียดดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง	ระดับการปฏิบัติการจัดสภาพแวดล้อม ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง	ระดับการปฏิบัติการจัดสภาพแวดล้อม ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง	ระดับการปฏิบัติการจัดสภาพแวดล้อม ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง	ระดับการปฏิบัติการจัดสภาพแวดล้อม ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง	ระดับการปฏิบัติการจัดสภาพแวดล้อม ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการบริหารงานวิชาการกับระดับการจัดสภาพแวดล้อมสูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และค่าสัมประสิทธิ์ของภารกิจหน้าที่การแปลผลจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่คำนวณได้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540 : 44) ดังนี้^๒

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.81 - 1.00 หมายถึง มีความสัมพันธ์ในระดับมากที่สุด
 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.61 - 0.80 หมายถึง มีความสัมพันธ์ในระดับมาก
 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.41 - 0.60 หมายถึง มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง
 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.21 - 0.40 หมายถึง มีความสัมพันธ์ในระดับน้อย
 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.01 - 0.20 หมายถึง มีความสัมพันธ์ในระดับน้อยที่สุด

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับการจัดสภาพแวดล้อม ของหัวหน้าสูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ไว้ในบทที่ 4